

РУСКИЙ НОВЫЙ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ СХС

Рок VI.

Нови Сад, пяток 21. Јуна 1929.

4. 23 (231)

Найважка опасност за християнската култура.

Ізвест підсвітило єдно зло, вирвавши єдного злодія. Видавши царя моря Християнської крви, прелятій паганськими царами, видавши Диоклеціана, Ієропа, Калоса та інших стражників катів. Але і її єдні з них не може ще ровнаць всім нововиким сучасним катом, які привели до більшевізмом - комуністами, а які у даскелью лежать рабах зрибели всієї злодійством як цала Європа протягом століть.

Ціль комунізму зніщиць
шицьки святощі и вредно-
спік, що их зоздала людска,
християнська культура через
всі століття. Ціль кому-
нізму зробити з людзюх б-
ден всельки чупор жвирох
под паліцу и батогом боль-
шевицьких пасткою.

шевицких пасторов.

О комунизму ми уж ве-
цей раз писали, але то так
важни вопросы, о котрих тре-
ба частейше беседовац, же-
би ше тата холера не пла-
пала мядзи нашим народом.

нела медалі нашим народом. Яки ціль мають большевики? Комуністи поставили себе за ціль превращення земельним дотерившім порядок на київському. Найперше зліпниць приватну власносць, одяг як од людзях пішко, що вони посідую, шинки их добра и всіх по своєй дзвіні тоді добра подаємо. Большевики знають, же докля у душах їм подложених осталася хоч мала жирячка вири и свидомосци про отвичательносць пред Богом, дотля вони не можуть думати на окончанії своєї програми. Примінід чловєска на збойніка, грабовниківа, богохулівника и

Русини! чи сце себе и свою челядь записали за членох Руского Народного Просвітного Дружтва?

У нашим отечеству

Велькі непогоди настали у посилані часу у даєніх крайях нашої держави. Так прошлого тижня настал каменець коло Індії і Лозинці. Троме хлопці, які від сільських подій відібралися, настрадали від грома. У Осеку в південно-західній частині міста від удару грома загинув 18-річний хлопчик. У хижі Кати Шнер від удару грома загинув її чоловік. Від удару грома відірвало руку 15-річному хлопцю від села Гостомелі.

Марш на чревах. До шпиталю у Дубровнику примишени коло 20 особи, при котрих не лаяян марш на чревах. Зас операцію веций их спашени але даєдни и умарли. Таки случаї хоро-ти нічо не памета. Хочого опасна и оберана

Тогорочни Віддані
по наредисю міністерст
Просвіти ма ще преславиц
як дзень народного про-
швицтва. На тот дзень
буду ще збераг дарунки у
пенсіях на фінан народно-
го просвіцтва.

Полиція забили чоловіка. Інцидент відбувся у суботу у Бачкій Тополі міжнощо після кінокіно-занепілца Кучери. Думало чи, яке вони самі себе вжали яківсь. Медаї тим же терміном пришло на шлід, що його забили двома заладчими поліцією в цілі руці до стулки.

Шверцвали сахарин. Полиция влалела у Бенграду єдного Турчина, котри шверцвал зос Суботици сахарин и предавал го до поєдинків таєговинех зос личунату и бозу.

Выходи раз у тюкви.

Цена на цели роки 100 Динари.
На $\frac{1}{2}$ рока 50 Динари.
За Америку 4 долари на рок.
—
Рукописи и други писма треба
посыптац на адресу:
РУСКИ ИСТИНИН НОВИ СА,
Бојавинска улица број 2.

Претплату на РУСКЕ - НАРОДНЕ
ПРОСВИТНЕ ДРУЖДВО, РУСКИ
КРОСТУР (Банда).

иу тикидкосцу иа не пицки внаратели и 4 осеби останы на месце мертвти.

Одкушел **му** **нос.** У сдней кафани у Бестраду побили юе двоме приятеле. У битки еден другоме одкушел палец и нос. Суд одсудил единого пре палец на 5000 дин. а другого пре нос на 10.000 дина. и па 3.000 дина. у мене трошких.

Мамутово зуби. При Осеку викопал єден роботник два велики зуби. Кажди чежко два и пол кили а нелыжі як десницьки глази. Установело ше, же то зуби єднай предпотопной сківотинї, котра ще вода мамут.

Одрубана глава и ноги найдеши у единим месту при рики Морави. Вони присадако целу, котре найдзено у меху на штациі у Нишу, о котрим мы уж писали. Поліція не наздона, же тераз легчайшэ пренайдзе мякоть забитаго и атиль самога.

Зменышана трошарина. На засіданню міністри ходредзено, да ще трошарина на паленку зменышана од 18 на 14 дин. Міністерстві фінансійах будзе и наградзовац пайлёнкі, котра опредэзана за экспорт.

Одніковання. По міністерії вукашіх ділох одніковані будуть всієй особи и у поєдинних валасх, якими суди на добро напося.

Бугере пред судом. При судебном столе у Осеку отриама юс тих дньох суд 48 бугером (пазарепом), котри пристиги до войски и не сцели вложиц прищагу винности.

Аграрна Банка. Удн-
соване акціюх аграрнай бан-
ки нацредує. Його Вел. Краль
уписав акції за 2 мільйони
динари. Всієї суми уписа-
ли варош Нови Сад, Цукро-
ва фабрика у Београду итд.

Зос Союза Руских Школярох.

Браца школпре-ки!

През цей шкільний рік, час наука і роботи. Ферії, час, кед школівські можуть одпочинаки, приїхати. Однічною потребою кожному чоловікові, та всець і школіврові. Але якщо і при цьому було відомо, що бажання був не роботи, але і часу, то в найкращій мірі школівські можуть використовувати це часу. Цікоми не можуть самі виховати єдиного школівського чоловіка, зато віддають на початок дому (інвалідність — родичів) і дружеству. На дрізьльній лінії школа школіврові, як за його виховання истота також потребує, дому, дружства (ігружок), конгресів, сходжень, путований ідеї дає всець вони поспільство видокруглі, своє звання і достоянія поганінні таїнственості, якиму школа не могла покинути. Спеціально потрібно руському школіврові, якому штрафник і прилики бажають таки наклепені. А тому ще на днішніх способів мушкі досконально, бо ще цей вони засуджують страта а малю, питані вони спілі.

Уважнимо що і за другі про-
свіщени народи, чибо школяре
маю на розпоряджаню шинки сред-
ства, котри му лам потребни.
Ми не можеме тесно меш, але
того що мame зачувайме, розвивайме. Вони исто гоч маю шин-
ки средства за своє воспитанні,
правя, скодза ще на конгресах.
Безовно, кед би не буди хаско-

зати, та би їх друкували, дом, власця
я підпомагала. Зато і ми бу-
демо: нашу складку. Вона уж
показала красни успіх, а цо далей
то ще нічне баржеві уважи. Дом
кед величина, які пред цими рок
трим своєї дома, не чуємо
руської бенеци, а особено їхні ту-
жме вираз чашник яздох і потреб-
люх, поть чисно, які які ж вона
значал за час, кед величина, які
вона сдіє містоюю одеса пе-
то може чуд. Хоранім х чува-
ле ю. Зато би мала буц друж-
носця кожного руского школиця
аренс на складку.

Трета школарска схадска наше отригаша у Двордьове од 2.—4. августа. Програм (точнѣйше спече настани) буде виновљеніи њес пропозицијама, рефератами Упр. Одбора СРШ., а заједно буде вибрана и новога Упр. Одбору, предлоги и дискусије. А кром тога помоћни приложија гитурисају, або концерт, так же би и ће посвик у јакима погледу потполни успех.

Цо піс та че квартале з посту
ко піс останюю домашні. Велькия
ко піс нащо разати!

Съта службосъц каклиги тако-
вара токат участи на рускей шко-
ларескей схадзен, до побачен
у Дордилоре на гхедаки!

президентъ СРІШ.
Михаил Гамач.

Загреб, јуна, 1919. р.

Широм света

Бріги з мільйонами.
Пані віс Парнай на мено
Бортло достала єдно наслідство од 12 мільйони до-
лари, котре вій захабел єден
родак, що умар у Австралії.
Вона уж раз достала єдно
наслідство од 120 мільйони
франки. Пані виявела, же
вельмо ще цілінні житют про-
видзела скорей дож не ма-

да тельо миллиоан, котры
ей задаваю тельо бриги, же
мушки ѿшадіп.

Ученик школы. У немецким варонцу Гизея гимназист 7 класи Корхаймар написал едну таку учено книжку, же го профессоре вишлебодаели од дальних пешитих и дали му диплому профессора.

Опасни гесц. Новини являю, що зос Бразилії пришли даскельо ладі до Європи, на котрой ще наховела муниція. Дохтореша боя, що ще не преіншеш опасни бацял кути (пестис), од котрой би могли угинуць всі мільйони людзей.

Война против большевиком. Владар у азийской держави Бухари Али Хан поволал пицких нинших владарох азийских державох, ке би ше здрожели и наявили войну большевицким безбожником. У тей акціі участвую и руски емігранты.

Шваста у Ческей.
Чески фрамазуце пред дас-
келъма роками одредзели
да ише ип праздную шваста:
пози рок, Богоявление, дру-
ги дасенъ Великай поци, кра-
чуна и Русадльох, Петра и
Павла, Вознесение, Успение,
Пренеп. Зачатие. Медаятим
народъ бул привидзани гу тым
ништом и нова влада пазад
их запровадзела.

Цигане — людзожедзі. Цагі шацт ше кінтересує за процес, котры шаходзі у Кошыцях працівні цыганох, шо обвиняты, жэлалівали людзюх, пеклы их целю и вец а кромлями жэдлі. Велі шведкове на та шведчча, а цигане як цыгане вони гуторя, же шырко не правда.

Немецкий вагон. Недавно ишол экспрессови гайзбап зас Парижу до Бордо. При пітациї Поатіє виско-чел сдең вагон зас шипох, але на час обачели и не

було всікого іншого. Мало по тим експлодирал котел локомотиви и при тим погинули два особи.

Женски работици.
У Видню (Бейчу) ест 700
тысячи хлопох работнікох
а наври тим ест и 460 ты-
сячи женох. Найвецей их
робя як служанки, писарки,
у фабрикох. Велю их ест
дохторкох, фризеркох и ин-
ших званійох.

Златна валута у Чес-кай. Ческа влада припра-вела уж један пројекат зако-ну, по когрим би ше у Ческай запровадзела злат-на валута. Випатра, же злат-на валута будзе уж од сме-ні запровадзена.

Нову виру основал мульяр Вайсенберг, з Требину при Берліні. Вона ще состої найбажней у тим, же Вайсенберг кладає руки на хорих а вони же віздраяв. Вира ще ширя медзі лутсранами, дзе ще легко ширя і пшицка кояки дурноти, бокед страцели праву виру примаю та по.

Кажди 25. — шалени. У Ньюорку отворени недавно шпиталь за нервни хори. Теди обявела статистика, же кажди 25. гражданин Америки хори на нерви и едну часц свойого живота мушки ще лежи.

Пошвецене церквою.
На пропник Соществия Св.
Духа падиви преосв. Влади-
ка Дионисий нашо паро-
хii у Сибино и Канижи.

да може що нецей часу життям
да відповісти на воспитання своєї діяльності,
бо сідел, да і вона спідкувала його
шанувальником. Сідел да і вона буде
матеріалістичного думання, бо
думал, же таким способом буде
щешіїва.

Зато по щерці своїй жени, дород одстрашав от Нескінні віт дотерапії учительки и воспитательки, котри ю учили шпивац побожни писцій, и да же що лепше збліск та ей щерцу, и вон сам постал ягод дзецко, кажди дзень за друкіни часи бавел же восьмо, и так віт засаджонат до щерца скопію безвірна, шлябідно-сумістно и нахрими.

Неліна уж мала 18 років. Отца почигопада, любела до обожнання. Була дівчака створеного шердса, приятного маніра, випатрала ягод десирю, але у погляду роздумовані вона не щалком одліковала од других дівчаток. „Це моя красна уметниця“ хвалив ще зос по єй піцец. Але у тій красній уметниці ще находився велики недостаток, бо у єй не було ніякій веселосци, ніякій надії.

Кончом жінка Невіна ще похорела. При швидким остережним донагрунку вона погодж, котру ма-ла, від хората, — губернатора; по-шета ще на неї у величкій мери,

Зос наших валалох

Миклошевци.

Дня 8. и 9. мая мали ми Миклошевчане радже и велебне торжество, бо гу нам пришол наш преосвящени Владика в Крижевцех, воспицкими знаками своей духовнай оласци. Пришол да пошвеци нашу церкву, хторому имеше чину шицки радовали, бо церква то наша права мац, под чимъ покровом змеши отримали до ниска и на кождим крохаю напредовали. Була то велька духовна радосць італого краю коло Миклошевцех, па прето є похоніве, же змеши на таку радосць и скоговели югод лес у наших силох було.

По уліцех позапихани конари з древох давали валалу вишатрунок заградки, а обилени и онвецени хижі єдно зос заставами широм валала и з двома славолуками давали сликну велько-го торжества.

8. мая по поладию на знак маскарох краине упопрени бандерій од 15 копяникох рунул ще ведно зос 6-7 кочами до Илачи на агенцію. Ту Владика дочекани не лем од Миклошевчанох и представникох міклошевської опішнини, аль и од римокатолицкого народу з Илачи и од тамтешніх сколашох. У Томпоевцех заш бул Владика дочекани од народу и вон тот народ благословел, а ми осталі благодарни и цепло

рушени над тима двома дочкамі.

За тог час позберал ще у Миклошевцех народ до процесії и ведно зос орловску музику — хтора пришла зос Вуковару — пошли до славолука, хтори ношел напис: Витай Владику!

У тим же на край валала зявела єдна часць бандерія, за хтору ще на краснай каруци на штирох оранцех везол преосвящени Владика у вратні преч. п. Со. Петрановича. За каруцу плідоловала друга часць бандерія, а по тим кочи.

При доходу Преосвященого грала на привит орловска музика, а як Владика ступел пред славолук, поздравела го и привитала у мену шицких Марча Емели, школярка, зос драматизацію писні, хтору за туту нагоду зложел преч Сп. Петранович, а котра глаши:

Преосвящени Владику!

Оче миля наш,
Да Ти то знаш,
Леки Руснак радосник
И яки попосни,
Кед зем Глобо спомне на меной
А немига кед нам судзено,
Да у нашим валала Твою милі
Ліцо попатриме.
И Твій велькай любови цеп-
лоту осетаме, —
Нешка нам шерца моцнодуркаю,
И Господу хвалу даваю.
О як да Це на любімі,
Як да ще у Тебе на цешиме!
Ціа Ти нашій греки крец,
Ти нашій хосци крец!
Але то ще не досц!

Ти посторонк Боскі,
Ти насліднік апостолски,
Ти одець — правда — малого
стада,
Але Христос як Тебе влада.
Символи власни: жезло и круна
Тебе подзволені
Од Архієрек всієй всадеки,
Хторому преч Петра Христос
дал ключи
И власць
Да шицких учк
И да ма насц
Онци и бараньчата,
Бе то воля Його слуга,
А царству Його мета;
Коаск шаста.

И гу нам Це венка Христос
носіза
Да керквотка наша мила,
По хторей нам приходзи спасе-

нисю
Драгою концепцію...
Да по тим ища моспівши на
нас дістуюс,
И пінгвіз нас совокуплює
Гу летинеї віки сзиткінку,
Гу живій вода истотику
З хторого хто пис
На зник яко.

Витай нам, вітай, прелюбі госпку,
Ми Це прямаже з сельку ра-
досцю.
Шерца Ци свою и дупи даваме,
Бе то лем жадаєш — ми добре
знаме...

А Ти іх придай Шерчу Хри-
стову,

Пай звісих араби шицким
твар зору,

Хтора нам по тим, у летній
нагоди,

Принесе дашно жадаюши походи:
Мир, любов, правду и брацку
злагоду

На чесні и славу Рускому краю,
На юностя літа, Владисло!

По тей прекрасній дек-
ламації придала Марча Вла-
дикові красну звязку кві-
ца, а процесія по тим зос
шшиваньем и уа музику по-
шла до церкви, дзе ще од-
служил молебен гу пресв. Ціви Марії. Пред тим привит Владику у церкви зос
красними словами домашні

парох О. Илия Вапчик. Владику пред благословом дал народу своє міле слово, а по тим го благословел.

Істого вечара направена бакляда, на хторей уз бенгаліске шветло привитал и поздравил Владику Петро Костелник. Владику одздравел и попри свойого стада поздравел и Орлох в Вуковару, народ з Томпоевцех и Илачи, що го так краине дочекал, и домашніх Сербох, хтори тиж брахи учасці у нашій радосці. При бакляди шонівал домашній хор: Ей на гори, Шпіканочки гудзячки, Многая літа и Я Русин бул, а Орли одгради два красни музички фалати.

9. мая в исдвяло уж у 8 годзін рано почал красни обряд помівлення церкви ведно зос службу Божу, на хторей Владика наказовал а шпіканочки хор шпівал. То тирвало прей поладня. Служби Божії присутствовали 5 наших паноцех, ініціок народ з Миклошевцех и велько-странського швета. По поладию на вечурні Владику заш наказовал, а по тим пошла красна процесія на теметов — ведно то и ювілейна процесія — дас одслуженна мала панихіда.

10. мая віщас рано одслужена Служба Божа, а за школскіх годзін бул Преосвящені у школі. По школі походзел Владика даскелью фамелій и валалскую хижку, а затым препатрал роботу церковного одбору.

и вона з дні — на дзені, віще стабнула, нішела. Ей отцовік уж ще помрачало небі ная главу, але зник ище тримал себе за отцовску должност, да зробіа свойску щасливістю холем док жыс. Часто по цалей хижі роздумівал, же док вон дзенік преда жыніні жежі, а сам ще врати до працового дому, які смутки, мутнітедні и страшны буду. Іхті и дзіл и юсці, и видзело ще му, же вон их зос некіску сцернісалівску будав занацькіцерціяць лем тах, кед Невіння ёніцілі ѿіцілі єй жадаіш док жыс. Але Невіння южадала ўсі. Кед Гамід-бей від дапо препоручал, вона стушчела очи и лем телько отповедала: „Ало, Ви дапо юнца ях я?“

*

Зис дракінка, котра ще пагала по медні дрэва спущали ще гу Морю. Невіння сцагла з глазіні свой фатъол на шыя, ей кандрасти хілі в слушніх зарбах ще ѿзделя іспойші, шаетлійши, а очы сіл ще блішаки ище чистейши и представілена піхоту благаженсц. Так храчігла на пред отца. Медан тим надомія на єдну студку, котра буда складзена с каменем. При студні стаілі два дзівчата. Старша ма-

ла 12. — а младша 7 рокі.

Менші дзівчы дірах пакініло з воду гудзінку, до то тримало у рука, и бояжало ще прибліжэло гу Невіння. Гамід-бей ѹе ошміхнула, вінкад зос ѿінгеныкі ляп тронкі и давал дзівчечу: „Ето ти маш, дзівчече... водік непитаме!“

Дзівчы по віжані цепамі, але зос непопытну напроцілісцькую понуковала воду Невінні.

Медан тим Гамід-бей дал ще до бешеди зос старшу дзівочку, и спіктал ще «й»: „Чам твой шестра на ѿінгекі способ сис, да піноме водік?“ Дзівчы мало зос побуяніну ошміхнулу отповедло: „Маг нам умарла... баж ту не далеко єй гроб. Наш годж (учитель) учи, же пакерши людзі вночі горя од сміяду, але кед на жемі остаткі их звеші даю водік сміядкім людзюм, сід того ще заганія к их жанды. Кельо раз ляп дама водік тим, котры тады прейду, наша мац ще ще вночі погані у желенім фасольу моїш шесці Альши... А лей Альши?“

Альши, котра за воні час іхткмала з рука за сукню Невіння,... покінікала з главу, же правда. А старша шестра наставіла: „Невіння ище віхто не преніш тады, и в уж іреніоручила

да підаеме дому, але Альши зес підломі гварела: Та да наша мац твой юніці пістані сміядка?“

Невіння таи ще вробела, як да сес спатриц твар Альши. Спічела ще цалком долу на колоні, відката от Альши судзину з ноду, и давігала гу устом як дзякую сцінікі. Але то сцітел Гамід-бей, дірах пілател гу за руку: „Ці робіш! Невіння?... Ні тай тисту мутку воду, бо ще похорогш!“

Невіння начаша дахю пілакац: „Да! ще мілі мілі ано, май не горюц од сім'ї Альши мац, якод во горі моя...“ „Цо ти гвардія Невіння?“ пінта ще ідцец. „Та это міс треба чуц баже од тебе, зос твоїх устах, що по шлебодто думац?“ Але Невіння далі пілакала. Ошці піново ще запітая: „Нацо тогі пілакаме?“ Невіння одковедла: „Не пітайдце ще але, досц кед Альши вері.“

Гамід-бей нараз побіжал ягод мур. А Невіння по яй бледых ліціах ще ляпі слизі, и забігала зес мутну воду, котру вона ціла.

Гамід-бей нецей не подуміл, да вежне Невіння арук судзину з воду. Нараз му ще видзело, же Невіння тераз пів зос чаші мечты и посціління, же його шицки орловску вигоди и науки по істей аробкі так ішошішеву, як тата

кашка юди и чувствовел, же Невіння як ёд тераз будзе щешілікі.

Невіння віс дніма рукамі черцала зос мутній воді и зос изо умівалі твар, але сливом не могла розказац, да ще не лезо. Гамід-бей бояжаліво, ёс побунінімі чувствамі віздел ю за руку и гварел: „Невіння, запой я ѿсе зос твоїх малих рукох, які и наспа іхопіна мац не остыне сміядна.“

Накедкі Гамід-бей ще валил воді зос рук Невіння, дірах осціл, же ще у юм душа превородзела постала цалком друга. А Невіння а давіліцімі пілатом обізпела оца, и зос пілакініма устамі цалко го боткала, а ѿен прегварела: „Ето пришол час, же можеме ѿно другому открыц нашо шерца... Знадзе ято, кельо сом пілакана, кед май умарла, але які які презелькі смуток буд у моіх сінах, тато я як тераз чувствую, и кельо раз ляп візум аромат пілакана, віш ме сібідея тот велькі жаль и смуток, котры і пренікала на дзень шмерца моіш мацері. О Боже! то то бул за дзень. Пілакіні стары, кіладкі, дасци, цалы наш дом візпітал ягод ядна пілакуча псеба, а видзело ще мі, же і маш будла з наіма. Я теды береза, же шицки тогі, котрых ту на жемі

